Skýrsla

77

27. ágúst

um aðalfund Amtsráðsins í Suðuramtinu 25.—26. júní 1903.

Ár. 1903 25. dag júnímánaðar var aðalfundur amtsráðsins í Suðuramtinu settur og haldinn í Reykjavík af forseta þess, amtmanni Júlíus Havsteen ásamt með amtsráðsmönnunum, sýslumanni Guðlaugi Guðmundssyni á Kirkjubæjarklaustri (úr Vesturskaptafellssýslu), sjera Skúla Skúlasyni í Odda (úr Rangárvallasýslu), prófasti sjera Valdimar Briem á Stóra-Núpi (úr Árnessýslu), hjeraðslækni Þórði Thoroddsen í Keflavík (úr Gullbringu- og Kjósarsýslu) og prófasti sjera Guðmundi Helgasyni í Reykholti (úr Borgarfjarðarsýslu).

Þessi mál komu til umræðu á fundinum.

1. Forseti lagði fram reikning yfir tekjur og gjöld jafnaðarsjóðs Suðuramtsins fyrir 1902, og var hann falinn amtsráðsmanninum úr Rangárvallasýslu til endurskoðunar.
2. Reikningur yfir tekjur og gjöld búnaðarskólasjóðs Suðuramtsins fyrir 1902 var fenginn amtsráðsmanninum úr Gullbringu- og Kjósarsýslu til endurskoðunar.
3. Reikningur yfir tekjur og gjöld styrktarsjóðs verðugra og þurfandi þjóðjarðalandseta og ekkna þeirra í Suðuramtinu fyrir 1902 var falinn amtsráðsmanninum úr Árnessýslu til endurskoðunar.
4. Ennfremur lagði forseti fram reikning yfir tekjur og gjöld búnaðarskólans á Hvanneyri, eða reikning yfir viðskipti amtsins við búnaðarskólastofnunina 1902—1903, reikning skólastjóra yfir tekjur og gjöld skólabúsins eða efnahagsreikning búsins 1902—1903, með tilheyrandi jafnaðarreikningi skólabúsins 31. maí 1902, sjóðsreikningi skólabúsins 1902—1903 og skrá yfir eignir þess 31. maí 1903.

   Ennfremur voru framlagðir reikningar yfir tekjur og gjöld Hvanneyrarkirkju fyrir 1901—1902 og 1902—1903.

   Allir þessir reikningar voru athentir amtsráðsmönnunum úr Vesturskaptafellssýslu og Borgarfjarðarsýslu til endurskoðunar.
5. Forseti skýrði frá, hvernig sýslumenn hefðu fullnægt úrskurðum, sem amtsráðið hafði lagt á eldri sýslusjóðs- og sýsluvegasjóðsreikninga.
6. Fram voru lagðir sýslusjóðs- og sýsluvegasjóðsreikningar úr öllum sýslum amtsins fyrir 1902, sem höfðu verið endurskoðaðir af hinum kosnu endurskoðendum sýslunefndanna, nema reikningarnir úr Vestmannaeyjasýslu, sem forseti hafði yfirfarið. Amtsráðið úrskurðaði þvínæst reikningana.

   Amtsráðið áleit, að rjett væri, að greina að öllu leyti, eins og flestir reikningshaldarar gjöra, reikningshald sýslusjóðs og sýsluvegasjóðs, semja sjerstaka áætlun um tekjur og gjöld sýslusjóðs og aðra um tekjur og gjöld sýsluvegasjóðs, og búa til sinn reikning fyrir hvorn sjóðinn. Skyldi þessari reglu fylgt framvegis.
7. Þá voru framlögð og yfirfarin endurrit af gjörðabókum sýslunefndanna:

77 27. ágúst

A. Ur Vesturskaptafellssýslu frá 22.—23. apríl 1903.
B. Úr Vestmannaeyjasýslu frá 19. jan. 1903.
C. Úr Rangárvallasýslu frá 6.—8. apríl 1903.

Amtsráðið athugaði, að kaupmanni Olafi Árnasyni á Stokkseyri og lausamanni Þorsteini Ólafssyni höfðu verið veitt leyfisbrjef til sveitaverzlunar, hinum fyrnefnda á Melrakkaholti í Holtahreppi, og hinum síðara í Miðey í Austurlandeyjahreppi, en upplýsingar vantar um, hvort þessir menn fullnægðu skilyrðum laganna fyrir því, að reka slíka verzlun, og felur amtsráðið forseta sínum, að heimta þessar upplýsingar og gjöra út um þessi mál fyrir hönd amtsráðsins.

D. Ur Árnessýslu frá 14.—18. apríl 1903.
E. Úr Gullbringu- og Kjósarsýslu frá 20.—21. apríl 1903.
F. Úr Borgarfjarðarsýslu frá 4. júní 1902 og 16. og 17. marz þ. á.

8. Forseti lagði fram hinar fyrirskipuðu skýrslur um efnahag styrktarsjóða handa alþýðufólki fyrir 1902 úr öllum sýslum amtsins. Skýrslur þessar voru yfirfarnar með hliðsjón af hinum framlögðu endurritum af gjörðabókum sýslunefndanna, og fannst ekkert við þær að athuga.

9. Forseti lagði fram álit sýslunefnda úr Suðuramtinu og bæjarstjórnarinnar í Reykjavík um það, hvernig kjördæmaskipun skuli haganlegast komið fyrir í hverju umdæmi, og hafði forseti safnað þessum skýrsum, samkvæmt fyrirmælum landshöfðingjabrjefs, dags. 24. septbr. f. á., er byggist á ályktun neðri deildar alþingis, sem gekk út á það, að stjórnin legði fyrir næsta þing þar á eptir frumvarp til laga um kjördæmaskipun. Ennfremur hafði landshöfðingi skipað svo fyrir, að leggja skyldi þessi álit undir amtsráðin til álita, og er það tekið fram í öðru landshöfðingjabrjefi, dags. 1. október f. á., að amtsráðunum yrði gefinn kostur á, að láta uppi álit sitt um kjördæmaskipunina *í hverjum landsfjórðungi.*

Amtsráðið ljet uppi svolátandi álit sitt um þetta mál.

Vesturskaptafellssýsla, Vestmannaeyjasýsla og Borgarfjarðarsýsla haldist óbreyttar. Rangárvallasýsla skiptist í 2 kjördæmi, Árnesssýsla í 3 kjördæmi, Gullbringu- og Kjósarsýslu í 2 kjördæmi og Reykjavík í 2 kjördæmi.

10. Amtsráðið samþykkti, að sýslunefndin í Vesturskaptafellssýslu mætti taka 1000 kr. að láni til brúargjörðar á Skaptá, sem landssjóður að öðru leyti kostar.

11. Amtsráðið samþykkti, að sýslunefndin í Gullbringu- og Kjósarsýslu mætti takast á hendur sjálfskuldarábyrgð fyrir allt að 2000 kr. láni, sem Rosmhvalaneshreppur ætlar að taka, til þess að borga með eldri skuldir.

12. Forseti skýrði frá árangrinum af fjárskoðunum þeim, sem fram höfðu farið eptir skipun hans á síðastliðnu hausti og framan af vetrinum. Eptir þessum skýrslum höfðu fundizt alls 349 kindur með kláða eða kláðavott á hinu svonefnda kláðagrunaða svæði. Að þannig hefir borið meira á kláða yfir höfuð, en haustið 1901, kemur til af því, að kláði hefir gjört vart við sig fyrst á vetrinum í Eyjarhreppi í Norðurísafjarðarsýslu í 29 lömbum og í Reykjar-

fjarðarhreppi í sömu sýslu í 2 kindum, en enginn kláði hefir verið þar að undanförnu; samkvæmt síðari skýrslu sýslumanns hafði aukaskoðun framfarið í Eyrarhreppi í febr., og var þar þá kláðalaust. Svo er fjárkláði farinn að magnast nokkuð norðan til í Strandasýslu. Eptir skýrslum úr Kaldrananesbreppi höfðu fundizt 106 kindur með kláða, og voru þær allar læknaðar. Að öðru leyti ber minna á kláða í þeim sýslum, þar sem hann sjer í lagi hefir gjört vart við sig áður. 77 27. ágúst

Forseti gat þess, að hann með brjefi, dags. 17. og 20. febr. þ. á., hefði með ráði amtsdýralæknisins fyrirskipað almennar fjárskoðanir um fyrri hluta aprílmánaðar í þeim sýslum í báðum ömtunum, sem álitnar voru grunaðar, og lagt svo fyrir, að viðhafa lækningar á sjúku fje og aðskilnað á sjúku fje og heilbrigðu, en ef kláði reyndist magnaður á einhverju heimili, svo sem ef þær kindur, sem fundust með kláða, væru margar eða mjög útsteyptar eða illa til reika, skyldi tvíbaða með 10 daga millibili, og eins fje, sem hinar sjúku kindur hefðu gengið saman við. Skýrslur um árangurinn af hinum framförnu skoðunum skyldu vera komnar til amtsins fyrir 10. júní. Skýrslur þessar voru komnar frá öllum sýslum á hinu kláðagrunaða svæði, nema úr Mýra- og Borgarfjarðarsýslu og úr Austurbarðastrandarsýslu, og var tala kinda, sem fundizt höfðu með kláða, alls 433. Af þessari tölu eiga 307 heima í Strandasýslu, þar sem kláðinn hefir magnazt, sjer í lagi í einum hreppi, þar sem fundust 164 kindur með lítilfjörlegum kláðavotti, og hefir kláðinn yfir höfuð verið mjög vægur og verið læknaður með lítilli fyrirhöfn.

Forseti skýrði frá því, að hann hefði keypt baðlyf í viðbót við þann forða, sem útvegaður hafði verið í fyrra, 7186 pd. af kláðatóbaki og 96 pd. af tóbakslegi, sem hafði kostað alls 3124 kr. 31 e. Hin aðfengna viðbót er 1644 pd. af tóbaksblöðum og 96 pd. af tóbakslegi, sem hvorttveggja hafði kostað 794 kr. 62 a. Útsent hefir verið 7150 pd. af blöðum og 96 pd. af legi.

Forseti skýrði svo ennfremur frá, að það væri í ráði, að stofna kennslu, bæði verklega og bóklega í kláðalækningum, samkvæmt ályktun neðri deildar alþingis 1902, og frá tillögum sínum hjer að lútandi, sem hann eptir áskorun landshöfðingja hefði látið uppi, bæði að því leyti, er snerti fyrirkomulag kennslunnar, sem landssjóður skyldi kosta, og um kostnaðarupphæðina. Forseti hafði stungið uppá, að kennslan færi fram á Hvanneyri síðari part vetrar 1903 og 1904, og fyrri part vetrar 1904 og 1905; skyldi tala nemenda vera 2 menn úr hverjum hreppi þeirra sýslna, sem taldar eru grunaðar, eða alls 180, þannig að 90 væru við námið sitt hvort árið, og er ætlazt til, að kennslutími hvers nemanda væri 10 dagar; mætti því ljúka kennslunni af á 3 mánuðum.

13. Forseti lagði fram skýrslu amtsdýralæknisins, dags. 10. nóvbr. f. á., um ferð hans frá 23. oktbr. til 8. nóvbr. f. á. upp um Kjalarnes, til þess að reyna nýtt bólusetningarefni gegn bráðapest, og um leið upp í Borgarfjörð til þess

77 27. ágúst að veita mönnum leiðbeiningar við framkvæmd á ráðstöfunum gegn fjárkláða.

Ennfremur var framlögð prentuð skýrsla um bráðapestarbólusetningar á Íslandi og Færeyjum á dönsku, (frá Forsögslaboratoriets bakteriologiske Afdeling) dags. 31. júlí 1902, og hefir amtsdýralæknirinn ritað í þessa skýrslu, að til sín væru komnar skýrslur um 54079 bólusettar kindur; þar af höfðu dáið 1019 eða 1,9%. Nánari skýrslur um bráðapestarbólusetningar voru eigi kunnar frá amtsdýralæknunum, sem hafði misst þær ásamt aleigu sinni við húsbruna hjer í bænum 17. apríl þ. á.

Forseti skýrði ennfremur frá því, að sjónauki sá, sem dýralæknirinn hefði haft í vörzlum sínum og sem Vesturamtið hefði lagt til 150 kr. og Suðuramtið 200 kr., hefði farizt þá um leið, og eigi verið vátryggður.

Amtsráðið ályktaði, að leggja frá 200—300 kr. á móti Vesturamtinu, til þess að útvega nýjan sjónauka handa dýralækni amtanna.

14. Forseti lagði fram brjef sýslumannsins í Árnessýslu, þar sem hann fer þess á leit í nafni sýslunefndarinnar, að amtsráðið hlutist til um það við landshöfðingja, að fje verði sem fyrst lagt til þess, að varða Mosfellsheiðarveginn báðum meginn heiðarinnar.

Amtsráðið ályktaði, að mæla með þessari málaleitun.

15. Amtsráðið samþykkti þá ályktun sýslunefndarinnar í Árnessýslu, að lögferjan á Brúará að Spóastöðum verði lögð niður, en ferja þessi er orðin óþörf vegna þess, að sýslunefndin hefir tekið upp nýja lögferju á Brúará að Reykjanesi.

16. Amtsráðið samþykkti ennfremur, að lögferjan yfir Hvítá í Borgarfirði að Langholti yrði lögð niður, en í stað þessarar ferju á að koma ný ferja að Bakkakoti.

17. Amtsráðið ályktaði að fara þess á leit við landshöfðingja, að veittar yrðu allt að því 200 kr. úr landssjóði af því fje, sem ætlað er til fjallvega til þess, að settar yrðu tvær ferjur sín hvoru megin Hvítár, þar sem hún kemur úr Hvítárvatni.

18. Forseti lagði fram frumvarp til heilbrigðissamþykktar fyrir Vestmannaeyjakauptún og sjóþorp, sem sýslunefndin í Vestmannaeyjasýslu hefir samið, eptir tillögum hreppsnefndarinnar og með ráði hjeraðslæknis, og ennfremur umsögn landlæknisins um það. Amtsráðið staðfesti frumvarpið, og ákvað, að samþykktin skyldi öðlast gildi 1. september næstkomandi.

19. Amtsráðið ákvað samkvæmt 39. gr. 3. tilskipunar 4. maí 1872, um sveitastjórn á Íslandi, að 2 hreppstjórar skyldu vera í Grímsneshreppi innan Árnessýslu sökum víðáttu hreppsins.

20. Amtsráðið veitti sæluhúsverði á Kolviðarhóli, Guðna Þorbergssyni, 200 kr. fyrir yfirstandandi ár, samkvæmt meðmælum sýslunefndanna í Vesturskaptafells-, Rangárvalla- og Árnessýslum.

21. Amtsráðið gat eigi fremur en í fyrra veitt Guðmundi bónda Lýðssyni á Fjalli

styrk úr jafnaðarsjóði amtsins til kynbóta sauðfjár, sbr. skýrslu um fund amtsráðsins 21.—22. júlí 1902 (Stj.tíð. B. bls. 193). 77 27. ágúst

22. Amtsráðið veitti kvennaskólanum í Reykjavík 100 kr. styrk úr jafnaðarsjóði fyrir yfirstandandi ár.

23. Forseti lagði fram bænarskrá frá skógræktarfjelagi Reykjavíkur um 200 kr. styrk úr jafnaðarsjóði til styrktar framhaldi á því fyrirtæki, að koma upp skógræktunarstöð við Rauðavatn, sem byrjað var á í fyrra.

Amtsráðið veitti í þessu skyni 150 kr. úr jafnaðarsjóði amtsins.

24. Framlagt var erindi frá hreppsnefndinni í Rangárvallahreppi, dags. 8. maí þ. á., þar sem þess er farið á leit, að amtsráðið vilji veita kúaábyrgðarsjóði, sem stofnaður sje í hreppnum og standi undir umsjón og eptirliti sýslunefndarinnar, 100 kr. styrk úr amtsjafnaðarsjóði.

Amtsráðið sá sjer eigi fært, að veita hinn umbeðna styrk, þar sem hætt væri við, að það yrði ókleyft fyrir jafnaðarsjóðinn, að taka til greina allar slíkar styrkbeiðslur, sem gjöra má ráð fyrir, að koma mundu fram.

25. Með því kjörtími sýslumanns Guðlaugs Guðmundssonar á Kirkjubæjarklaustri sem búnaðarþingsfulltrúa suðuramtsins var á enda, var kosið á búnaðarþingið. Kosinn var skólastjóri Hjörtur Snorrason á Hvanneyri sem búnaðarþingsfulltrúi til næstu 4 ára.

26. Þá voru lagðir aptur fram reikningar yfir tekjur og gjöld jafnaðarsjóðs Suðamtsins, búnaðarskólasjóðs Suðuramtsins og styrktarsjóðs verðugra og þurfandi þjóðjarðalandseta og ekkna þeirra í Suðuramtinu fyrir 1902, og höfðu þessir reikningar verið endurskoðaðir. Amtsráðið samþykkti þá alla án athugasemda.

27. Framlagðir voru aptur reikningar yfir tekjur og gjöld búnaðarskólans á Hvanneyri, eða reikningur yfir viðskipti amtsins við búnaðarstofnunina 1902—1903, reikningur skólastjóra yfir tekjur og gjöld skólabúsins eða efnahagsreikningur búsins 1902—1903, með tilheyrandi jafnaðarreikningi skólabúsins 31. maí 1903, sjóðsreikningi skólabúsins 1902—1903 og skrá yfir eignir þess 31. maí 1903. Ennfremur var aptur framlagður reikningur yfir tekjur og gjöld Hvanneyrarkirkju 1901—1902 og 1902—1903. Reikningarnir voru allir samþykktir án athugasemda. Skýrslan um kennsluna á skólanum 1901—1902, og framkvæmdir í jarðabótastörfum o. fl. á skólasetrinu, sem eigi var komin fyrir fundinn í fyrra, var nú framlögð, og hafði hún verið prentuð og útsend á síðastliðnum vetri. Á skólanum höfðu verið 8 námssveinar.

Skýrslan fyrir 1902—1903 var ókomin. Lærisveinar höfðu verið 13 alls.

Forseti skýrði frá því, að hann hefði, samkvæmt ályktun amtsráðsins á fundi þess 21.—22. júlí f. á., leyft að byggja á skólasetrinu hlöðu úr timbri og með járnþaki, 25 áln. á lengd og 12 áln. á breidd; hefði amtsráðið veitt til þessa um 2100 kr. Forseti skýrði ennfremur frá, að hann samkvæmt tillögum stjórnarnefndarmanns, sjera Guðmundar Helgasonar, prófasts í Reykholti, og ósk skólastjóra, hefði ennfremur ráðizt í það, að leyfa, uppá vænt-

77 anlegt samþykki amtsráðsins, að koma upp súrheyskompu í sambandi við
27. ágúst hlöðuna, eða áfasta við annan gafl hennar; mundi hún kosta um 400 kr. og skyldi vera 12 áln. á lengd og 4 áln. á breidd. Áætlun um kostnaðinn við þessa hlöðu- og súrheyskompu-byggingu var framlögð og nemur hún 2528 kr.

Amtsráðið samþykkti þessar ráðstafanir.

Forseti minntist þarnæst á fok kirkjunnar í afspyrnuveðri því, sem gekk yfir 15. nóvbr. f. á. Kirkjan var 10 ára gömul og hafði kostað 3800 kr. Forseti skýrði frá, að hann hefði fyrir tilstilli prófasts borið undir söfnuðinn, hvort hann vildi taka að sjer kirkjuna, og með hvaða kjörum, og hefði árangurinn orðið sá, að af þeim 22 af 43 atkvæðisbærum sóknarmönnum, sem mættu á fundi, greiddu 20 atkvæði á móti því, að taka að sjer umsjón og fjárhald kirkjunnar, en aðeins 2 með því. Lögmæt ályktun fjekkst þannig eigi, en prófastur hefir í brjefi sínu um þetta mál, dags. 25. apríl þ. á., sem var framlagt, tekið það fram, að það eptir öllum atvikum mundi tilgangslaust, að leggja málið aptur fyrir safnaðarfund.

Forseti lagði fram jafnframt þessu skoðunargjörð um, hvað væri nýtilegt timbur úr kirkjunni, og var það talið að nema 490 kr. Brak, ónýtilegt til kirkjubyggingar, var reiknað 90 króna virði.

Amtsráðið ályktaði, að byggja upp kirkjunnar aptur að vori komandi, og vildi leggja til þess 3000 kr., auk timbur þess, sem nýtilegt er úr gömlu kirkjunni, og sem er metið 490 kr. Ef til þess kæmi, að kirkjan yrði lögð niður og sameinuð Bæjarkirkju, fól amtsráðið forseta sínum, að gjöra samninga hjeraðlútandi, svo sem um álagsuppbæðina.

Forseti lagði fram þau brjef, sem höfðu farið milli sín og landshöfðingja og skólastjóra um kláðalækningakennslu þá, sem áður er skýrt frá, og sem væri í ráði að koma upp á Hvanneyri. Forseti hefir stungið upp á því, að fæði hvers nemanda yrði 1 kr. á dag, en landsstjórnin skyldi þar að auki leggja til húsnæði handa þeim, annaðhvort með því að byggja skýli á skólasetrinu með nægum útbúnaði handa nemendunum, eða veita skólastofnuninni styrk til þess að stækka skólahúsið. Hafði skólastjórnin stungið upp á því, að húsið yrði stækkað, en þar sem sú stækkun, eða lenging þess um 6 álnir mundi eptir ágizkun hans kosta um 4000 kr., hefir forseti haldið, að hverfa yrði frá þeirri fyrirætlun, ef eigi fengizt meiri styrkur frá landssjóði, en hann hafði stungið uppá til skólabyggingarinnar, 1500 kr. auk 500 kr. til rúmfata o. fl. Nú er samt nokkur von um, að landssjóður leggi til 3500 kr. til búnaðarskólans á Hvanneyri til hússtækkunarinnar, með húsútbúnaði til kláðalækningakennslunnar, auk hins venjulega styrks úr landssjóðs til skólahaldsins, 2500 kr., og liggur þá fyrir spursmálið um stækkun hússins. Forseti hafði fengið trjesmið úr Reykjavík til þess að gjöra áætlun um kostnaðinn við þetta, og nemur hann 5691 kr. 68 a., og var áætlunin framlögð ásamt reikningum og uppdrætti. Þessi áætlun er miðuð við langtum umfangsmeiri breytingu eða endurbót á skólahúsinu, en hugsað hefir verið til, og er þessi breyting ekki langt frá því, að vera enburbygging hússins. Stjórnar-

nefnd skólastofnunarinnar hefir í framlögðu brjefi sínu, dags. 9. þ. m., sem hefir inni að halda ýmsar tillögur, snertandi skólastofnunina til frambúðar, tekið það fram, að aðgjörðin og stækkunin sje óhjákvæmileg, og fyrst svo er, virðist nauðsynlegt, að breyta um leið herbergjaskipuninni, sem annars yrði næsta óhentug. Á hinn bóginn álítur nefndin, að þessi stækkun og breyting geti ekki orðið afráðin svo snemma, að unnt verði að byrja á byggingunni fyr en á áliðnu sumri, og að ýmislegt yrði að verða dýrara en ella, vegna hins stutta fyrirvara; það væri því æskilegt frá skólans sjónarmiði, að húsagjörðin færi ekki fram fyr en næsta ár, og kláðalækningakennslan á Hvanneyri byrjaði þá ekki fyrri en haustið 1904, eða misseri síðar, en til ætlazt væri. 77 27. ágúst

Amtsráðið gat ekki sjeð, að neitt væri á móti því, að fyrra kennsluskeiðið færi fram haustið 1904, eða í byrjun vetrar 1904—1905, því kennslunni allri yrði ekki lokið fyrri en að vorinu 1905, þannig, að hinar fyrirhuguðu ráðstafanir gegn fjárkláðanum byrjuðu svo með haustinu 1905.

Amtsráðið ályktaði, að verja mætti allt að 4500 kr. til að stækka skólahúsið, með hina fyrirhuguðu kláðalækningakennslu fyrir augum, og til að endurbæta það að því leyti, sem nauðsynlegt er, og fól forseta að verja til þessa væntanlegum aukastyrk úr landssjóði, 3000 kr., og eptir atvikum annaðhvort taka að láni til þess 1500 kr., eða verja þessari upphæð úr búnaðarskólasjóði, að fengnu leyfi landshöfðingja til þess.

Þar næst tók amtsráðið til íhugunar fyrnefnd brjef stjórnarnefndarinnar að öðru leyti.

Stjórnarnefndin stingur uppá, að breyting verði gjörð á samningi skólastofnunarinnar við Búnaðarfjelag Íslands um mjólkurmeðferðarkennsluna, sbr. skýrslu um fund amtsráðsins 21.-22. júlí f. á. (Stj.tíð. 1902, B, bls. 194—195). Stofnunin hafði búizt við, að kennslan, sem hún leggur sinn skerf til, með því, að veita nemendum viðurværi fyrir mjög lágt verð, mundi verða skólabúinu til hagsmuna á þann hátt, að smjörið, sem framleitt yrði, yrði sent til Englands og selt þar með góðum hagnaði, en þetta hefir orðið allt öðruvísi; það af smjörinu, sem farið hefir til Englands, hefir eigi selzt betur en svo, að brúttóverðið þar hefir ekki orðið eins hátt, og selja má smjör frá skólabúinu í Reykjavík, og smjörið frá mjólkurmeðferðarkennslunni má heita óseljandi í Reykjavík, en aptur á móti er eptirspurn eptir því smjöri, sem búið er til á búnaðarskólabúinu, og hefir það verið auðselt í Reykjavík á 80 aura pundið. Stjórnarnefndin stingur upp á, til þess að komast hjá þessum skaða, að ná þeim samningi við stjórn mjólkurskólans, að mjólkurskólinn keypti af búnaðarskólanum þá mjólk, er hafa þyrfti til kennslunnar, og mundi búið geta selt mjólkina fyrir 10 aura pottinn. Skólastjóri hefir einnig kvartað yfir því, að það væri mikill skaði fyrir skólabúið, að selja mjólkurmeðferðarnemendum fæði, ljós og hita fyrir 15 kr. um mánuðinn, og þyrfti skólinn að fá 20 kr. meðgjöf með hverjum nemanda, til þess að vera skaðlaus.

77 27. ágúst

Ennfremur hefir skólastjóri kvartað undan því, að mjólkurskólann vanti rennur, til að leiða burt þaðan skolp, sem gjörir nú óprifalegt í kringum húsið, og væntir skólanefndin, að skolpræsla fengist þegar, ef vakið væri máls á henni við stjórn Búnaðarfjelagsins.

Amtsráðið fól forseta að semja um þetta framanritaða við stjórn Búnaðarfjelagsins, og gjöra þá samninga við það, sem hægt væri að fá í þessu tilliti.

Amtsráðið lætur það álit í ljósi, að heppilegast væri, að Búnaðarfjelag Íslands tæki að sjer alla stjórn og alla ábyrgð á Hvanneyrarskólanum eptirleiðis, og að það, en ekki amtsráðið, leggi fram eptirleiðis það, er þarf til að halda skóla þessum áfram. Amtsráðið fól forseta, að bera þetta málefni upp fyrir stjórn Búnaðarfjelagsins, og eptir atvikum framkvæma afhendinguna á skólastofnuninni í heild sinni með tilheyrandi eignum og skuldum, eptirstöðvum af búnaðarskólasjóði amtsins, og sjóðseptirstöðvum skólans, allt að fengu samþykki landsstjórnarinnar.

Að því leyti, er snertir fyrirhugaðar endurbætur á vatnsbólinu á Hvanneyri, sbr. skýrslu um fund amtsráðsins 21.—22. júlí f. á. (Stj.tíð. 1902, B, bls. 195), var skýrt svo frá, að verkfræðingur Sigurður Thoroddsen hefði gjört mælingar þar að lútandi, en áætlun um kostnaðinn var eigi enn komin frá honum.

Forseti gat þess, að hann, uppá væntanlegt samþykki amtsráðsins hefði borgað út 100 kr. fyrir járnvirsgirðing, sem kom til tals í fyrra, að setja kringum engjarnar á Hvanneyri þar, sem skurðum yrði ekki komið við, og í kringum kúahagann.

Var ennfremur lögð fram áætlun um kostnað við slíka gaddavirsgirðing, þrísetta á sívölum járnstöplum, að upphæð 546 kr. 80 a. Amtsráðið vill fresta, að taka ákvörðun um þetta vegna þess mikla kostnaðar, sem nú er fyrirsjáanlegur að öðru leyti, og vegna breytinga, sem verða kunna á skólahaldinu og stjórn hans.

Stjórnarnefndin stingur uppá því, að fjárveitingin til hjúalauna og verkalauna, kaupstaðarvarnings og fóðurbætis m. fl., verði færður upp í 2000 kr.

Ennfremur stingur nefndin uppá 100 kr. fjárveiting til garðyrkjuverkfæra.

Með hliðsjón af framantöldu samdi amtsráðið eptirfylgjandi

Áætlun

yfir tekjur og gjöld Hvanneyrarskólans fyrir 1903—1904.

Tekjur[1].

1.	Landssjóðsstyrkur á árinu 1904	kr. 2500
2.	Gjöld úr jafnaðarsjóði á árinu 1903 eptir 1. gr.	
	Flutt	kr. 2500

1) Eptirstöðvarnar 1. júní 1903, kr. 1471,22, eiga að ganga til kostnaðar við hlöðubygginguna.

77
27. ágúst

	Fluttar		kr. 2500	
	laga 4. júní 1898, um breytingar á gjaldheimtum til amtssjóða og sýslusjóða		kr. 840	
3.	Leigutekjur búnaðarskólasjóðsins		— 200	
4.	Tillag úr jafnaðarsjóði (af jafnaðarsjóðsgjaldinu fyrir 1903, samkvæmt ályktun amtsráðsins á fundi 25. júní 1902)		— 4000	kr. 7540 00

Gjöld:

1.	Afborganir uppí vaxtagreiðslur:			
	a. til landssjóðs	kr. 1504 00		
	b. til landsbankans	— 1120 00		
	c. til kirkjusjóðs	— 128 00	kr. 2752 00	
2.	Skuldir frá fyrra ári:			
	a. við verzlanir	kr. 30 26		
	b. við skólastjóra	— 230 86		
	c. aðrar skuldir	— 65 00	— 326 12	
3.	Laun skólastjóra		— 1200 00	
4.	Laun aðstoðarkennara		— 300 00	
5.	Til smíðakennslu		— 100 00	
6.	Til hjúalauna, verkalauna, dagl.manna, kaupst.-varnings, fóðurbætis m. m.		— 2000 00	
7.	Til bókakaupa handa lærisveinum		— 60 00	
8.	Garðyrkjuverkfæri		— 100 00	
9.	Önnur útgjöld		— 500 00	
10.	Áætlaðar eptirstöðvar		— 201 88	kr. 7540 00

Amtsráðið skipaði í stjórnarráð búnaðarskólans á Hvanneyri til næstu 3 ára þá sjera Guðmund prófast Helgason í Reykholti, hreppstjóra Þórð Guðmundsson á Hálsi, og til vara búfræðing Björn Jónsson á Akranesi.

Amtsráðið fól forseta að leita samþykkis landshöfðingja til þess að nota eptirstöðvarnar af búnaðarskólasjóði Suðuramtsins í þarfir skólastofnunarinnar, ef nauðsyn krefði.

Þá var samið yfirlit yfir efnahag búnaðarskólastofnunarinnar í fardögum 1903.

Eignir.

1.	Hvanneyri		kr. 17000 00
2.	Kirkjan á Hvanneyri (leifar)		— 580 00
3.	Hús og húsaefni		— 27695 00
4.	Lifandi peningar		— 9016 00
		Flutt	kr. 54291 00

77 Fluttar kr. 54291 00

27. ágúst

5. Garðyrkjuverkfæri, heyskaparáhöld, reiðskapur m. m. . . . . — 1848 50
6. Bækur og kennsluáhöld . . . . . — 277 50
7. Smiðatól o. fl. . . . . — 204 25
8. Skip og veiðarfæri . . . . . — 374 00
9. Heyfyrningar og búsafleifar . . . . . — 3811 00
10. Annað lausafje . . . . . — 2403 75
11. Útistandandi skuldir . . . . . — 728 33
12. a. Inneign í landsbankanum . kr. 1471 22
b. Í sjóði hjá skólastjóra . . . — 86 90 — 1558 12 kr. 65496 45

Skuldir:

1. Oborguð lán:
a. Úr landssjóði.
1. Eptirst. af láni frá $^{14}/_{10}$ '85 kr. 631 24
2. — — — — $^{8}/_{6}$ '86 — 1690 52
3. — — — — $^{3}/_{9}$ '92 — 7598 70
4. — — — — $^{30}/_{7}$ '94 — 2447 14
5, Lán án afborgunar $^{24}/_{11}$ '88 — 11800 00 kr. 24167 60
b. Úr landsbankanum:
1. Eptirst. af láni frá $^{25}/_{7}$ '95 kr. 1350 00
2. — — — — $^{19}/_{7}$ '98 — 3000 00 — 4350 00
c. Úr kirkjusjóði frá $^{15}/_{1}$ '94 . . . . . — 700 00
d. Ur búnaðarskólasjóði Suðuramtsins . . . . — 1000 00 — 30217 60
2. Aðrar skuldir . . . . . — 326 12
3. Mismunur . . . . . — 34952 73
Kr. 65496 45

28. Þá var rædd og samþykkt áætlun um tekjur og gjöld jafnaðarsjóðsins á árinu 1904.

Tekjur:

1. Væntanlega eptirstandandi við árslok 1903 . . kr. 900 00
2. Jafnaðarsjóðsgjöld, þar með talið gjald samkv. 1. gr. laga 4. júní 1891 um breyting á gjöldum til amtssjóða og sýslusjóða . . . . . — 6900 00 kr. 7800 00

Gjöld:

1. Kostnaður við amtsráðið . . . . . kr. 600 00
2. Ferðakostnaður . . . . . — 50 00
Flutt kr. 650 00

	Fluttar	kr. 650 00		77
3.	10. afb. uppí og vaxtagreiðslu af láni til Ölfusárbrúarinnar að hálfu samkvæmt lögum 6. nóv. 1902 um helmingsuppgjöf eptirst. af láni til brúargjörðar á Ölfusá	— 241 32		27. ágúst
4.	Kostnaður samkvæmt lögum 2. okt. 1891 um skipun dýralækna á Íslandi	— 250 00		
5.	Menntamál (kvennaskóli í Reykjavík)	— 100 00		
6.	Gjald til búnaðarskólans á Hvanneyri á skólaárinu 1904—1905, samkv. 1. gr. laga 4. júní 1898, um breyting á gjöldum til amtssjóða og sýslusjóða	— 840 00		
7.	Tillag til búnaðarskólans á Hvanneyri fyrir 1904—1905	— 4000 00		
8.	Ymisleg gjöld	— 900 00		
9.	Eptirstöðvar	— 818 68	kr. 7800 00	

29. Amtsráðið ályktaði, að veita 25 kr. fyrir skriptir á amtsráðsfundinum.

Fleiri mál komu eigi til umræðu og var svo fundi slitið.

Suðuramtið, Reykjavík 27. ágúst 1903.

J. Havsteen.

Skýrsla

78
27. ágúst

um fund amtsráðsins í Vesturamtinu 6. júní og 25.—28. júlí 1903.

Ár. 1903 6. dag júnímán. var aðalfundur amtsráðsins í Vesturamtinu settur í Reykjavík af forseta þess, amtmanni Júlíus Havsteen, ásamt amtsráðsmönnunum, hreppstjóra Snæbirni Kristjánssyni í Hergilsey (úr Austurbarðastrandarsýslu), sjera Þorvaldi Jakobssyni í Sauðlauksdal (úr Vesturbarðastrandarsýslu), sjera Páli Stephensen á Melgraseyri (úr Norðurísafjarðarsýslu) og prófasti, sjera Páli Ólafssyni í Vatnsfirði (úr Strandasýslu).

Með því fleiri voru eigi mættir, var eigi fundarfært, samkvæmt 4. gr. laga 11. júlí 1890, um breytingar nokkrar á tilskipun 4. maí 1872, um sveitastjórn á Íslandi, og lýsti forseti því yfir, að hann mundi kveðja til fundar aptur, sem haldinn yrði laugardaginn 25. júlí næstkomandi í Reykjavík, samkvæmt ályktun amtsráðsins á fundi þess 12.—14. maí f. á.

Amtsráðsmennirnir í Vesturísafjarðarsýslu, Snæfellsness- og Hnappadalssýslu og Mýrasýslu höfðu tjáð forföll sín, en amtsráðsmaðurinn úr Dalasýslu mun